

PÁSZTÓ VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT

✉ 3060 Pásztó, Kölcsey u. 35.

☎ (06-32) 460-753

Fax: (06-32) 460-918

E-mail: forum@paszto.hu

Szám: 1- *41* /2024.

Megtárgyalás módja:	nyilvános tárgyalás
Döntéshozatal:	egyszerű szavazattöbbség

Javaslat

Sztanek Ede életéről és munkásságáról készülő könyv megjelentetésének támogatására

Melléklet: 2 db.

észült:	A képviselő-testület 2024. március 25-i ülésére		
Előterjesztő:	Farkas Attila polgármester		
Tárgyalja:	Intézményirányítási és Szoc. Bizottság	Pénzügyi és Településfejl. Bizottság	Ügyrendi Bizottság
	<i>igen</i>	<i>igen</i>	<i>nem</i>
Készítette:	Bartus László osztályvezető		
Vélemények:			

Tisztelt Képviselő-testület!

Kriston Péter amatőr helytörténész kéressel fordult a képviselő-testülethez.

Levelében arról tájékoztat, hogy Kohári Csaba társszerzővel kiadványt készítenek Sztanek Ede fényképész és képeslevelezőlap kiadó életéről és munkásságáról. A levélből kiderül, hogy a kiadvány megjelentetését támogatja Sztanek Ede leánya és a társszerzők is. A Dornyai Béla Múzeum ajánlólevelében támogatja a hiánypótló kiadványt. Sztanek Ede munkássága ismert a Pásztóiak körében, de annál szélesebb körben is.

Javaslom, hogy önkormányzatunk is adjon segítséget erkölcsi és pénzübeli támogatással.

Határozati javaslat:

A Képviselő-testület megismerte Sztanek Ede fényképész és képeslevelezőlap kiadó életéről és munkásságáról készülő könyv támogatására irányuló kérelmet. A kérelmet erkölcsileg és anyagilag is támogatja. A könyv megjelentetéséhez 300 eft támogatást nyújt, melyet költségvetésében biztosít.

Határidő: értelemszerűen

Felelős: polgármester.

Pásztó, 2024. 03. 18.

Farkas Attila
polgármester

Határozati javaslat törvényes!

Dr. Szabó Bence
jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

A polgármester úr felé már közölt előzetes szóbeli információkat kiegészítve szeretnék tájékoztatást adni arról, hogy egy kiadvány készül **Sztanek Ede** (1908-1996) pásztói fényképész és képeslevelezőlap kiadó életéről és munkásságáról:

Egy ideje már dolgozunk a szintén pásztói Kohári Csabával együtt annak a tervezett könyvnek az anyagán, amely Sztanek Ede egykoron Pásztón és környékén tevékenykedő fényképész iparos, kereskedő és képeslevelezőlap kiadó munkásságát szándékozik bemutatni a közönségnek.

Sztanek Ede Budapesten született és a családja több kitérő után 1920-ban költözött az akkor még Heves vármegyéhez tartozó Pásztóra, édesanyja egykori szülőhelyére. Egy fiatalkori balesete miatti kényszerű pályamódosítás után fotósként itt kezdett el édesapja (Sztanek Ödön) fényképezőműtermében 1928-ban dolgozni, majd 1934-ben ugyanitt nyitotta meg az önálló üzletét, mely hamarosan nagy népszerűsége tette szert.

Ebben az időben kezd el saját fényképeiből képeslapokat is készíteni a környék településeiről, a környező tájról, a falusi népi és vallásos életet, viseletet bemutatva, sőt időnként konkrét eseményekre szólóan is. Készített képeslapokat Pásztón, Hasznoson és Mátrakeresztesen kívül Bánktól Bujákon és Hollókőn át Bükkszékig, Somoskőtil Maconkán és Mátrászentimrén át Selypig, elsősorban Nógrád és Heves vármegyék számos településéről, de valószínűsíthető, hogy elvétele távolabbi helyekről is.

1942-ben besorozzák gépkocsivezetőként a keleti-frontra, így ott is rendszeresen fotóz és a felvételeiből összeállított albumokat a katonatársai körében árusítja.

Néhány bujádi és mátrászentimrei lapot - valószínűleg az országosan működő Monostory vagy Barasits cégeknél - nyomdai úton is kiadott, de a lapjai többségét saját maga a műhelyében fényképként sokszorosította Kodak, Agfa, Forte és egyéb fotópapírokra. Ez utóbbiak hátlapját részben a helyi Földes Nyomdában kiadói feliratozta, nagyobb részt azonban csak a különféle formájú és feliratú gumibélyegzőivel látta el.

Közben megörökítette a helyi közélet eseményeit, az ún. koalíciós időszakból fennmaradt képei hiánypótló jelentőséggel bírnak a városunk modernkori történetét kutatni kívánók számára.

1951-ben belekényszerítik a kisipari fényképezőszövetkezetbe, ahol még 1969-ig dolgozik. A szövetkezeti időkben hivatalosan új képeslapot már nem készíthet, de a régi negatívjai alapján „maszekban” – minden jelzés nélkül – időnként még sokszorosít. Így azok - bár egyre csökkenő mennyiségben -, de egészen a 1970-es évek elejéig előfordulnak a postai forgalomban. Nyugdíjazása után még képerrevezőként is tevékenykedett.

Sokoldalú ember, méhészként és bélyeggyűjtőként is közismert volt. A munkája mellett közéleti tevékenységet is végzett, egy időben kacérkodott a politikával (ez még kutatást igényel), számos egyesületnek volt a tagja. 1996-ban hunyt el.

A régi fotói – közöttük ikonikus jellegű II. világháborús oroszországi felvételek - az 1980-as évek vége óta egyre gyakrabban tűnnek fel különféle helytörténeti, hadtörténeti és turisztikai kiadványok illusztrációiként, azonban többségében sajnos Sztanek Ede nevének megemlézése nélkül.

A tervezett fekete-fehér nyomású könyv kb. 200 oldal terjedelmű lenne és legalább ennyi képet is tartalmazna, amelyek tematikusan csoportosítva érzékeltetnék az eddig méltatlanul kevésbé ismert fotós életművet.

A könyv kiadásához szeretné a szerzőpáros a Képviselő-testület anyagi és erkölcsi támogatását is kérni. (A kiadást anyagilag már támogatja a család részéről Ede bácsi lánya, Zsuzsa, valamint maguk a szerzők is.)

Csatolom a Dornyay Béla Múzeum ajánlólevelét.

DORNYAY BÉLA MÚZEUM

3100 Salgótarján, Múzeum tér 2.

☎: 32/520-700

Titkárság: 32/520-705

Igazgató: 32/520-707

Fax: 32/314-169

Salgótarján, 2024. 02. 01.

Ügyintéző: Nyesténé K. Mónika

Melléklet:

Iktatószám: 16/2024.

TÁRGY: Sztanek-könyv

Farkas Attila polgármester úr
Pásztó Város Önkormányzata
3060 Pásztó, Kölcsey u. 35.

Tisztelt Polgármester Úr!

Tisztelt Pásztó Városi Képviselő Testület!

Szeretném felhívni a figyelmüket Kriston Péter és Kohári Csaba készülő, kiadás előtt álló Sztanek Ede fotográfus életművét feldolgozó kötetére, mely mind fotóművészeti, mind fotótörténeti, de egyben Pásztót és vidékét érintő néprajzi, vallástörténeti, valamint helytörténeti értékkel is bír.

A szerzők már korábban több kiállításon és publikációban írtak Sztanek úr fotográfiai munkásságáról, olyan szaklapokban is mint a magyar kortárs fotográfiai életet meghatározó Fotóművészet 1999-es évfolyamában, ahol a fotográfus II. Világháborús, a Donnál készült színes diáit mutatták be, valamin az Arthur művészeti és közművelődési újságban, de az Iparművészeti Főiskola - ma Moholy László Egyetem – szakfolyóiratában a Szellemképben, ahol Sztanek úr Magyaros fotográfiai kerültek az olvasók elé.

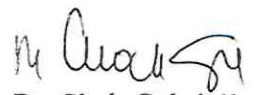
A Sztanek-könyvet figyelemmel kíséri a már fentebb említett Fotóművészet ahol már egy Tatai Balázs által előtördelt látványterv is véleményezve lett, valamint a Magyar Fotográfiai Múzeum, ahol a múzeum igazgatója, dr. Baki Péter úr szakmailag ellenőrizte és meleg szavakkal üdvözölte, hogy jelenidőben az úgymond kismesterekkel is foglalkozik valaki.

Ezért kérem az Önök támogatását a kötet ez évi megjelentetéséhez, melyet a Nógrád Megyei Dornay Béla Múzeum is szakmai és ha lehet anyagi eszközeivel is támogat. Terveink szerint a kötet megjelenésével egy időben a fotográfus életmű kiállítását mutatnánk be a Dornay Béla Múzeum kiállítóterében.

Ebben kérem az Önök segítségét és anyagi támogatását, hogy városuk e kiemelkedő művésze, megfelelő és méltó emléket kaphasson.

Üdvözlettel,

Dr. Shah Gabriella
múzeumigazgató